

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní JUDr. Alenou Hockou ve věci

žalobce: F. L., narozený X, bytem P.,
zastoupený: JUDr. O. H., obecný zmocněnec, bytem P.,
proti

žalovanému: Krajský úřad Plzeňského kraje, IČO: 70890366, Odbor dopravy a
silničního hospodářství, se sídlem Škroupova 18, 304 13 Plzeň,

v řízení o žalobě ze dne 30.1.2020 proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16.1.2020 č.j. PK-DSH/14320/19,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 16.1.2020 č.j. PK-DSH/14320/19 a jemu předcházející rozhodnutí Magistrátu města Plzně, odboru správních činností, oddělení dopravních přestupků, ze dne 19.11.2019 č.j. MMP/356514/19 se zrušují a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náklady řízení ve výši 3.000,-Kč ve lhůtě do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Včasnou žalobou ze dne 30.1.2020 se žalobce domáhal přezkoumání napadeného rozhodnutí žalovaného ze dne 16.1.2020 č.j. PK-DSH/14320/19, jímž bylo dle § 90 odst. 5

Shodu s prvopisem potvrzuje M K.

zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen **správní řád**) zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Magistrátu města Plzně, odboru správních činností, oddělení dopravních přestupků (dále jen **správní orgán I. stupně**) č. j. MMP/356514/19 ze dne 19. 11. 2019, kterým byl žalobce uznán vinným z přestupků:

- dle § 125c odst. 1 písm. i) bod 2 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen **zákon o provozu na pozemních komunikacích**) za využití § 47 odst. 3 písm. b) téhož zákona v souvislosti s porušením ust. § 47 odst. 4 písm. a) téhož zákona,
- dle § 125c odst. 1 písm. i) bod 4 zákona o provozu na pozemních komunikacích v souvislosti s porušením 47 odst. 4 písm. c) téhož zákona (dále jen **předmětné přestupky**), za tyto přestupky projednané ve společném řízení mu byl uložen správní trest pokuty ve výši 2 500 Kč (slovy dvatisícepětsetkorunčeských) a úhrada nákladů řízení ve výši 1 000 Kč (slovy jedentisíckorunčeských).

2. V žalobě vytýkal žalobce správnímu orgánu I. stupně, že právní ani skutková věta výroku o vině, kde vystupuje žalobce jako fakticky účastník přímý, neodpovídají odůvodnění tohoto rozhodnutí, kde naopak vystupuje jako fakticky účastník nepřímý. Tento právní názor pak také neměl zaznít po celou dobu řízení o podaném odporu, tudíž žalobce neměl příležitost se k tomuto názoru vyjádřit, z čehož dovodil porušení § 4 odst. 4 správního řádu, tj. zákona č. 500/2004 Sb. Dále shledal porušení § 2 odst. 1 správního řádu, když názor správního orgánu I. stupně nenachází oporu v platném právu ani v judikatuře, čímž dochází ze strany správního orgánu k doplňování právního řádu, ačkoliv mu to nepřisluší, neboť je vázán principem podzákonosti. Žalobce také upozornil na materiální přístup správního orgánu I. stupně, který měl okazale prezentovat ochranu veřejného zájmu, aniž by zohlednil i okolnosti daného případu (§ 2 odst. 4 správního řádu). Žalobce vyjádřil nesouhlas s popisem skutkového děje na str. 6 napadeného rozhodnutí, neboť nikdy neměl uvést, že by řídil, resp. ovlivňoval pohyb své vnučky. Dále nikdy neměl uvést, že byl nezúčastněným svědkem, naopak měl uvést, že byl velice emocionálně zúčastněným svědkem, nikoliv však účastníkem dopravní nehody. Tento skutkový děj označil za vykonstruovaný žalovaným a v rozporu se zásadou materiální pravdy (§ 3 správního řádu). Rovněž odmítl názory žalovaného ohledně rozlišování svědka a účastníka dopravní nehody. Žalobce také vytknul žalovanému nepodložené tvrzení ohledně spojitosti zranění rtu vnučky s pádem na vozovku; omezení pohybu bylo pouze prevenční, nikoliv nezbytné. Další výtky se týkala nepochopení toho, že žalobce ve svém odvolání nehovořil o právním stavu přímého anebo nepřímého účastníka dopravní nehody, ale o stavu faktickém, což považoval za zásadní terminologický rozdíl. Další „právní“ úvahy žalovaného o oprávnění správního orgánu I. stupně vykládat pojem „účastník dopravní nehody“ považoval rovněž za nepřijatelné, protože jak již měl konstatovat ve svých předchozích podáních, správní orgány jsou vázány zásadou podzákonosti (§ 2 odst. 1 správního řádu) a nejenže nejsou oprávněny k tvořivé zákonodárné činnosti, ale ani k výkladu zákonů nad rámec jejich přesného znění či k rozšiřování dosavadních zvyklostí při výkladu pojmu „účastník dopravní nehody“, které žalobce uvedl již ve svém odporu proti příkazu o uložení pokuty. Stanovení právního postavení určité osoby (v tomto případě účastníka dopravní nehody) zcela mimo zákon i nad rámec dosavadních zvyklostí není dle žalobce možné na základě prosté volní úvahy správního orgánu „ad hoc“. Takové jednání označil za svévoli. Na místě považoval za vhodné užití zásady in dubio pro reo.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. K.

Žalobce taktéž upozornil na rozpor napadeného rozhodnutí na str. 10, který spočíval v tvrzení žalovaného ohledně jazykového výkladu pojmu „účastník dopravní nehody“, když zákon o provozu na pozemních komunikacích definici tohoto pojmu neobsahuje, a tudíž nemohl být proveden jazykový výklad. Samotný výklad sporného pojmu „účastník dopravní nehody, hodnotil žalobce v podání správních orgánů jako nepřipustně extenzivní, který doplnil fiktivním příkladem, pro zdůraznění nesmyslnosti závěrů správních orgánů. K tvrzené společenské nebezpečnosti chování žalobce na str. 11 napadeného rozhodnutí, žalobce poukázal na podstatně společensky nebezpečnější počínání řidičky X, která za porušení § 5 odst. 1 písm. b) a § 24 odst. 2 zákona o silničním provozu nebyla potrestána. V souvislosti s tím poté žalobce vyjádřil svůj názor na řízení o dopravní nehodě způsobené řidičkou X a pokračoval tím, že bylo objektivně prokázáno, že jeho vnučka měla pouze drobnou krvavou ranku na horním rtu, kterou bylo stěží označit za krvavý ret. Žalobce vědom si skutečnosti, že automobil přejel vnučce obě nohy, avšak s ohledem na schopnost jejího pohybu, jí okamžitě odvezl k její matce, která okamžitě vyhledala lékařské ošetření, které shledalo pouze zhmoždění obou dolních končetin a žádné závažnější zranění nepotvrdilo. Žalobce tedy podle svého nejlepšího vědomí i svědomí učinil za dané emočně vypjaté situace vše pro to, aby se jeho vnučka co nejrychleji dostala k lékaři. Jelikož k žádnému podstatnému zranění nedošlo, považoval označení jeho jednání za společensky nebezpečné za nepříhodné. Žalobce dále nesouhlasil s tvrzením žalovaného na str. 13 napadeného rozhodnutí, kdy jeho námitka údajného znemožnění náležité obhajoby nebyla shledána důvodnou. K tomu žalobce poukázal na zápis o projednávání jeho odporu proti příkazu o uložení pokuty, kde správním orgánem I. stupně nebylo ani jednou řečeno, z jakých skutkových i právních důvodů byl považován za účastníka dopravní nehody - prostě byl bez jakékoliv diskuze takto označen. Na závěr žalobce uvedl, že rozhodnutí obou správních orgánů jsou účelová a nepřesvědčivá, a proto navrhl, aby soud napadené rozhodnutí i jemu předcházející rozhodnutí správního orgánu I. stupně zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

3. Dne 30.1.2020 podal žalobce žádost o osvobození od soudních poplatků a návrh na přiznání odkladného účinku žaloby, kterou dne 10.2.2020 vzal zpět, proto soud usnesením ze dne 27.2.2020 č.j. 17 A 20/2020 – 37 řízení o výše uvedené žádosti a návrhu zastavil.
4. **Napadeným rozhodnutím ze dne 16.1.2020 č.j. PK-DSH/14320/19**, jímž bylo dle § 90 odst. 5 správního řádu zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí správního orgánu I. stupně č. j. MMP/356514/19 ze dne 19.11.2019, jímž byl žalobce uznán vinným z předmětných přestupků (viz shora), za tyto přestupky projednané ve společném řízení mu byl uložen správní trest pokuty ve výši 2 500 Kč (slovy dvatisícepětsetkorunčeských) a úhrada nákladů řízení ve výši 1 000 Kč (slovy jedentisíckorunčeských). Z odůvodnění napadeného rozhodnutí mimo jiné vyplynulo, že dne 7.5.2019 v čase okolo 14:45 hodin došlo v obci Plzeň na vozovce pozemní komunikace Rodinné ulice v prostoru domu č.p. 3 k dopravní nehodě, kdy vozidlo tovární značky Citroen Xsara, RZ: X řízené řidičkou X.X. při couvání srazilo nezletilou chodkyni X.X., kterou žalobce jako její blízký příbuzný (dědeček) vedl za ruku. Při dopravní nehodě došlo k opakovanému přejetí nohy nezletilé chodkyně vozidlem a jejímu zranění. Žalobce, kterému náraz vytrhl vnučku z ruky, nebyl při dopravní nehodě zraněn, ani mu nevznikla hmotná škoda; jako účastník dopravní nehody však nesplnil svou povinnost a nezavolal na místo Policii ČR a nesetřval na místě dopravní nehody, ani se na toto bezodkladně nevrátil, byť takovou povinností byl

jako účastník dopravní nehody vázán a po kontrole nezletilé sražené chodkyně neshledal její zranění za významná a předal ji k rukám její matky. Následně matka nezletilé paní X.X. převezla tuto k lékařskému ošetření. Nezletilá chodkyně X.X. nebyla hospitalizována, avšak zranění byla v rámci lékařského vyšetření shledána. Žalobce se následně pokusil na základě vyvěšení výzev zjistit totožnost řidičky vozidla, která měla účast na dopravní nehodě, dopravní nehodu však ani následně nenahlásil Policii ČR. K nahlášení dopravní nehody došlo až následně ze strany řidičky X v návaznosti na vyvěšené výzvy. Další účastníci dopravní nehody byli ztotožněni až v návaznosti na šetření ze strany Policie ČR. Na základě podkladových materiálů vydal správní orgán I. stupně rozhodnutí v příkazním řízení č.j. MMP/273923/19 ze dne 30.8.2019, kterým byl žalobce uznán vinným ze spáchání předmětných přestupků. Proti rozhodnutí v příkazním řízení podal žalobce odpor, načež správní orgán I. stupně pokračoval v řízení a předvolal žalobce k ústnímu jednání. Na základě shromážděných podkladů poté vydal správní orgán I. stupně dne 19.11.2019 rozhodnutí, proti němuž se žalobce odvolal. V něm mimo jiné vyjádřil souhlas se zjištěním dopravní nehody, se zbylými závěry správního orgánu I. stupně však nesouhlasil.

V napadeném rozhodnutí se žalovaný vypořádal s odvolacími námitkami žalobce, které spočívaly v nesprávném vymezení postavení žalobce jako účastníka dopravní nehody namísto pouhého svědka; absence definice pojmu účastník nehody a s tím spojené překročení pravomocí správních orgánů při jeho výkladu; nadhodnocení zranění nezletilé ve spojení s nadbytečností volání PCR a záchranné služby (dále jen **ZS**) k nehodě; určení, komu především náleží povinnost oznámit dopravní nehodu; předčasného odložení vyšetřování nehody.

K argumentaci žalobce, že nebyl účastníkem dopravní nehody, nýbrž jejím svědkem, žalovaný uvedl, že byl účastníkem dopravní nehody vzhledem ke skutečnosti, že nezletilou chodkyni X.X. vedl za ruku, tedy řídil, resp. ovlivňoval její pohyb. Tvrzená skutečnost, že při dopravní nehodě byla vnučka vytržena z ruky žalobce nárazem vozidla, za kterou jí do té doby držel, považoval žalovaný za propojení s nehodovým dějem a současně vylučovala postavení svědka. K tomu žalovaný dále přestřel, že zatímco svědek je prostým pozorovatelem nehodového děje bez jakéhokoli vlivu na nehodový děj, tak účastník dopravní nehody může nehodový děj svým jednáním ovlivnit. K tomu uvedl, že z hlediska morálního a občanskoprávního bylo též možné akceptovat přechod povinností z nezletilé chodkyně na osobu v danou dobu o tuto pečující. Závažnost zranění nezletilé spatřoval žalovaný na základě předložených lékařských zpráv a v omezení pohybu za využití berlí po dobu jednoho týdne. Za irrelevantní naopak shledal argumentaci týkající se povinnosti oznámit dopravní nehodu paní X, neboť ta byla uznána vina z totožných přestupků, o nichž se vedlo samostatné řízení. Nicméně povinnost měl i žalobce – jakož to další účastník dopravní nehody, a to bez ohledu na to, zda již tak učinila paní X.

Námítku nerozlišování přímého a nepřímého účastníka dopravní nehody žalovaný odmítl, neboť to nebylo na místě a také uvedl, že ve výroku napadeného rozhodnutí bylo taktéž konstatováno, že žalobce měl účast na dopravní nehodě, kdy odůvodnění tohoto účastenství se nachází v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Dále pak žalovaný potvrdil příslušnost správního orgánu I. stupně k posouzení skutečnosti, zda byl žalobce účastníkem dopravní nehody a poznamenal k tomu, že správní orgán I. stupně nepoužíval pojmy přímý či nepřímý účastník dopravní nehody, takto si toliko vykládal uvedenou argumentaci a formulaci v rámci skutkové věty bez adekvátního důvodu žalobce. Za

Shodu s prvopisem potvrzuje M. K.

důvodnou nepovažoval žalovaný ani námitku stran neposkytnutí šance vyjádřit se k právní argumentaci, neboť správní orgán I. stupně neuvedl, že byl žalobce přímým či nepřímým účastníkem dopravní nehody, nýbrž toliko uvedl, že byl účastníkem dopravní nehody. Vzhledem k tomuto tak v postupu správního orgánu I. stupně neshledal procesní pochybení. K tvrzenému porušení § 2 odst. 1 správního řádu žalovaný konstatoval, že žádné takové v postupu správního orgánu I. stupně neshledal. Dále uvedl, že správní orgán I. stupně správně vycházel při přijetí závěru o tom, zda byl žalobce účastníkem dopravní nehody, z gramatického výkladu tohoto pojmu, tedy osoba mající na dopravní nehodě účast. Žalovaný taktéž nepovažoval tento postup jako projev svévole či rozporný se zákonem a způsobující právní nejistotu a dále uvedl, že i přes to, že nezletilá nejevila známky akutního úrazu, měl žalobce povinnost ohlášení dopravní nehody a setrvání na místě či vrácení se na místo po přivolání pomoci či nahlášení dopravní nehody, kterou mohl splnit i následně po předání dítěte. Pro realizaci povinnosti nahlášení dopravní nehody Policii ČR nebyla podstatná neznalost identifikace řidičky či vozidla, neboť to by bylo následně šetřeno a zjišťováno policií ČR. Za nutné považoval žalovaný přihlídnout i k později zjištěným skutečnostem, jako zdravotní stav nezletilé a snaha nalézt řidičku. Argumentaci žalobce ohledně zbytečného traumatizování jeho dcery, pokud by jeho vnučku převezla sanitka do nemocnice, považoval žalovaný za irelevantní. K námitce jednání v právním omylu žalovaný uvedl, že v daném případě se nemohlo jednat o jednání v právním omylu, neboť z argumentace žalobce vyplynulo, že v případě, že by jeho vnučka jevila známky zranění, byl si vědom nutnosti přivolání sanitky a Policie ČR a setrvání na místě. Dále se žalovaný neztotožnil s námitkou stran přecenění společenské nebezpečnosti protiprávních jednání žalobce. Naopak se domníval, že tato jednání byla společensky nebezpečnými, neboť naplňovala formální znaky obou přestupků, a navíc žalobce nezajistil nezletilé chodkyni bezodkladnou lékařskou péči, byť si minimálně musel být, a byl vědom krvavého rtu své vnučky a vzhledem k přejetým nohám tohoto dítěte měl předpokládat jeho zranění. K námitce neprokázání zavinění dopravní nehody žalovaný odkázal na rozhodnutí o odložení věci pod č.j. MMP/273919/19, které bylo pro řízení o předmětných přestupcích s žalobcem bezpředmětné a nepodstatné. K námitkám ohledně důvodu, pro nějž řidička X kontaktovala Policii ČR, žalovaný sdělil, že pro posouzení protiprávního jednání žalobce toto nebylo podstatné. Námitku nerespektování § 2 odst. 4 správního řádu neshledal žalovaný důvodnou, jelikož zájem společnosti tkví v tom, aby nedocházelo k porušování zákonem stanovených povinností, vzhledem k tomu, že tyto byly mimo jiné i postupem žalobce porušeny, pak zde bylo zároveň zájmem společnosti takové protiprávní jednání postihovat; přijaté řešení odpovídalo okolnostem daného případu. Taktéž nebylo shledáno, že by bylo rozhodováno ze strany správního orgánu I. stupně v obdobných případech různě. K námitce nezohlednění § 4 odst. 4 správního řádu pak žalovaný konstatoval, že nebylo zjištěno, že by ze strany správního orgánu I. stupně bylo žalobci znemožněno uplatňovat jeho práva a oprávněné zájmy v předmětném řízení. V příkazním řízení byl seznámen s obviněním, následně byl předvolán k ústnímu jednání a byl přítomen dokazování včetně výsledku svědků a mohl se vyjádřit k podkladům pro rozhodnutí. Žalovaný též nesouhlasil s tím, že by řízení bylo zasaženo neodstranitelnou vadou spočívající v neseznámení žalobce s právní podstatou obvinění, když s ním byl seznámen již v rozhodnutí v příkazním řízení. Žalovaný také uvedl, že nebylo povinností správního orgánu I. stupně, aby důvody, pro nějž byl žalobce považován za účastníka dopravní nehody podrobněji specifikoval v rámci oznámení o pokračování v řízení či při

ústním jednání, když postačovalo, že toto bylo odůvodněno v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Vzhledem k uvedenému tak neshledal důvodnou ani námitku údajného znemožnění náležité obhajoby. Na základě výše uvedené argumentace poté žalovaný rozhodl tak, jak je uvedeno v aktuálně žalobou napadeném rozhodnutí.

5. **Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě dne 2.3.2020** odkázal pro podobnost žalobních námitek s těmi odvolacími na odůvodnění napadeného rozhodnutí s tím, že na svých závěrech trvá a námitky tak shledal nedůvodnými. Taktéž setrval na tom, že závěry při přezkoumání věci v odvolacím řízení nebyly přijaty na základě nezákonného postupu a stěžejní závěry o tom, že žalobce byl účastníkem dopravní nehody, a ne nezúčastněným svědkem, a tedy na něho doléhaly povinnosti účastníka dopravní nehody, má za správné a řádně odůvodněné. Žalovaný taktéž setrval na tom, že správní orgán I. stupně byl oprávněn přijmout závěry ohledně toho, zda byl žalobce účastníkem dopravní nehody a nejde tak o žádný projev úřednické svévole. K námitce mnohaletých zkušeností zmocněnce žalobce ohledně vyhodnocení dopravních nehod, co se týče jejich viníků, žalovaný konstatoval, že ze spisové dokumentace nevyplývá, že by zmocněnec žalobce byl znalcem v oboru dopravy, aby jeho závěry mohly mít odborný charakter a bylo na místě k těmto přihlížet. K námitce ohledně neznalosti důvodů pro odložení věci zavinění dopravní nehody a nemožnosti podat podnět k přezkoumání zákonnosti odložení věci žalovaný konstatoval, že v případě zájmu měl žalobce právo s ohledem na právní zájem na věci nahlédnout do spisové dokumentace ohledně dopravní nehody jako takové, a mohl se tak seznámit v podrobnostech i s důvody odložení podezření ze zavinění dopravní nehody, neboť z odůvodnění napadeného rozhodnutí (str. 7) mu bylo známo, že přes konzultaci se znalcem v oboru dopravy se nepodařilo osvětlit přesný průběh a příčinu vzniku dopravní nehody, a taktéž mu bylo známo i konkrétní číslo jednací usnesení o odložení věci (č.j. MMP/273919/19). Žalobci tak nic nebránilo brojit proti usnesení podnětem k přezkumnému řízení. Názor žalovaného na zbylé námitky žalobce byl poté zřejmý z odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí, neboť tyto námitky byly již uplatněny obdobně v podaném odvolání. Žalovaný závěrem navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.
6. **Ze zasláního správního spisu vedeného žalovaným v této věci** vyplývá, že skutečnosti uvedené v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí ze dne 16.1.2020 i vyjádření žalovaného ze dne 2.3.2020 odpovídají obsahu spisu. Napadené rozhodnutí ze dne 16.1.2020 bylo obecnému zmocněnci žalobce doručeno dle doručenky dne 22.1.2020.
7. **V replice ze dne 20.3.2020** se zmocněnec žalobce v úvodu vyjádřil mimo jiné ke své odbornosti (byl řadu let dopravním prokurátorem) a k věci samé uvedl, že tvrzení žalovaného stran možnosti podat podnět k přezkumu zákonnosti odložení věci dopravní nehody shledal nesmyslným, neboť by mu stejně nebylo vyhověno, což podložil tvrzením o zaujatosti postoje správních orgánů obou stupňů. Přesto v závěru repliky bylo setrváno na výhradách k tomuto způsobu vyřízení předmětné dopravní nehody, neboť neopatrné couvání je (dle jeho názoru) již více jak 40 let považováno za natolik závažné porušení důležité povinnosti vyplývající z postavení řidiče, že téměř hraničí s objektivní odpovědností za způsobený následek. Závěrem bylo vyjádřeno, že nesouhlasí s tím, aby v této věci bylo rozhodnuto bez jednání.
8. **Dle § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s.ř.s.),** soudy ve

Shodu s prvopisem potvrzuje M. K.

správním soudnictvím rozhodují o žalobách proti rozhodnutím vydaným v oblasti veřejné správy orgánem moci výkonné, orgánem územního samosprávného celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobou nebo jiným orgánem, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy (dále jen **správní orgán**).

9. Podle § 78 odst. 1 věta první, odst. 3, 4 a 5 s.ř.s. je-li žaloba důvodná, soud zruší napadené rozhodnutí pro nezákonnost nebo pro vady řízení. Zrušuje-li soud rozhodnutí, podle okolností může zrušit i rozhodnutí správního orgánu nižšího stupně, které mu předcházelo a soud přihlíží ve vztahu k žalobním bodům na rozhodnutí uvedených správních orgánů jako na jeden celek. Zruší-li soud rozhodnutí, vysloví současně, že se věc vrací k dalšímu řízení žalovanému, a právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku nebo rozsudku vyslovujícím nicotnost, je v dalším řízení správní orgán vázán. Podle § 75 odst. 1 s.ř.s. je pro soud rozhodující skutkový a právní stav, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, tj. v této věci k datu 16.1.2020, a je povinen přezkoumat napadený výrok v mezích žalobních bodů uvedených v žalobě (§ 75 odst. 2 věta první s.ř.s.).
10. Dle § 31 odst. 2, 3 s.ř.s. ve věcech přestupků, za které zákon stanoví sazbu pokuty, jejíž horní hranice je nejvýše 100 000 Kč, rozhoduje specializovaný samosoudce, který má práva a povinnosti předsedy senátu.
11. Podle § 125c odst. 1 písm. i) bodu 2 zákona o provozu na pozemních komunikacích „Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že v provozu na pozemních komunikacích při dopravní nehodě v rozporu s § 47 odst. 3 písm. b) neohlásí dopravní nehodu policistovi“
12. Dle § 125c odst. 1 písm. i) bodu 2 zákona o provozu na pozemních komunikacích „Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že v provozu na pozemních komunikacích při dopravní nehodě v rozporu s § 47 odst. 4 písm. c) nedovoleně opustí místo dopravní nehody nebo se neprodleně nevrátí na místo dopravní nehody po poskytnutí nebo přivolání pomoci nebo po ohlášení dopravní nehody.“
13. Podanou žalobou se žalobce domáhal z důvodů shora uvedených zrušení napadeného rozhodnutí žalovaného ze dne 16.1.2020, z níže uvedených důvodů soud jeho žalobě vyhověl, když ji shledal částečně důvodnou. Soud o věci rozhodl bez nařízení ústního jednání, neboť postupoval dle § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s., dle něhož soud zruší napadené rozhodnutí pro vady řízení bez jednání rozsudkem pro nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí.
14. Nejdříve žalobce namítal, že nebyl schopen seznámit se s právním názorem správního orgánu I. stupně, ani s jeho odůvodněním, před vydáním rozhodnutí správního orgánu I. stupně. K uvedené námitce soud uvádí, že tato možnost byla žalobci poskytnuta již v příkazu ze dne 30.8.2019, jímž byl žalobce uznán vinným ze spáchání předmětných přestupků. Ačkoliv správní orgán I. stupně v tomto příkazu uvedl velice vágně své právní názory a závěry, co se týče otázky postavení žalobce jako účastníka dopravní nehody, bylo i přes tento fakt možné seznat všechny podstatné informace, jejichž neposkytnutí nyní žalobce namítá. Současně mohl žalobce nahlédnout do správního spisu, z něhož by rovněž takto mohl vyrozumět, jakým směrem se bude řízení ubírat. Tuto námitku soud neshledal důvodnou, neboť žalobce měl dostatek příležitostí seznámit se s názorem správního orgánu I. stupně na projednávanou věc.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. K.

15. Dále žalobce namítal, že právní ani skutková věta výroku o vině neodpovídají odůvodnění rozhodnutí z pohledu rozlišování postavení žalobce jako účastníka přímého a nepřímého. Současně tento názor správního orgánu I. stupně neměl zaznít po celou dobu řízení, čímž nebyla žalobci dána možnost se k němu vyjádřit. V tomto jednání spatřuje žalobce i rozpor s § 4 odst. 4 správního řádu.
16. Zákon o provozu na pozemních komunikacích nikde nedefinuje pojem „účastník dopravní nehody“, na tomto tvrzení se obě strany soudního řízení v názorech shodují. Jelikož neexistuje taková zákonná definice, a už vůbec ne zákonné rozlišování takového postavení na další podskupiny, nelze je uvádět ani ve výroku rozhodnutí. S touto otázkou se zabýval již žalovaný na str. 8-9 napadeného rozhodnutí, kdy zejména vyjádřil svůj nesouhlas s takovým dělením, kdy zejména upozornil na to, že k takovému rozlišování dochází pouze ze strany žalobce, nikoliv správních orgánů. S tímto názorem se soud plně ztotožňuje. Z důvodu absence zákonné definice pojmu „účastník dopravní nehody“ nelze dále provádět žalobcem učiněné dělení takového pojmu do již zmíněných podskupin. Jistě lze souhlasit, že uvedené dělení lze pravděpodobně aplikovat nebo jinak zohlednit při výměře výše uložené sankce, nicméně nelze jeho neuvedením ve výroku rozhodnutí a odůvodnění rozhodnutí dovozovat nesoulad mezi tímto výrokem a odůvodněním, které by mělo za to způsobit vnitřní rozpornost, nepřezkoumatelnost nebo jiným způsobem způsobovat nezákonnost takového rozhodnutí. Soud ani tuto námitku neshledal důvodnou.
17. Co se týká rozporu postupu správního orgánu I. stupně s § 4 odst. 4 správního řádu, zde soud podotýká, že žalobci byla poskytnuta možnost seznámit se a vyjádřit se k celé věci včetně právní kvalifikace. V této části soud připomíná, že žalobce byl seznámen s právní kvalifikací přestupku již dne 30.8.2019, kdy mu byl doručen příkaz, v němž se seznámil se všemi podstatnými skutečnostmi týkající se jeho věci. Ačkoliv § 4 odst. 4 správního řádu předpokládá ze strany správních orgánů umožnění uplatňovat práva a oprávněné zájmy účastníků řízení, nelze po nich rozumně vyžadovat, aby účastníku řízení před vydáním rozhodnutí poskytly jeho kompletní odůvodnění, jak se zde domáhá žalobce. Obeznamení žalobce s případem svědčí již z podaného odporu, kde jsou vzneseny velmi konkrétně formulované námitky. V případě, kdy i přes veškerou žalobcem vynaloženou snahu ve správním řízení nebude rozhodnuto v jeho prospěch, či při nesouhlasu s rozhodnutím správního orgánu, je mu umožněna náprava v rámci odvolacího řízení. Rozhodně tedy nelze tvrdit, že by postup správního orgánu I. stupně byl v rozporu s § 4 odst. 4 správního řádu.
18. K tvrzenému rozporu postupu správního orgánu I. stupně, potažmo žalovaného, s principem podzákonosti (§ 2 odst. 1 správního řádu) uvádí soud následující. Jak již bylo uvedeno, zákon o provozu na pozemních komunikacích zákonnou definici pojmu „účastník dopravní nehody“ neobsahuje. Jelikož tedy nelze čerpat z tohoto zdroje, kdy, jak lze souhlasit s žalobcem, se nenachází opora ani v judikatuře pro obdobné případy, postupoval správní orgán I. stupně v souladu se zákonem, jestliže použil odlišné výkladové metody, ale přesto setrval svým postupem v rámci své pravomoci. V opačném případě, by z důvodu absence definice zmíněného pojmu nebylo možné jej nikdy aplikovat, je tudíž na nejvyšší rozumně očekávatelné, že správní orgán bude nucen s tímto pojmem v určitých mezích pracovat a přiměřeně jej vykládat a následně i aplikovat v určitých případech, kdy

uzná za vhodné (zda byl použit v případě žalobce správně, není pro posouzení této otázky nyní důležité). Soud tudíž postup správního orgánu v tomto směru neshledal jakkoliv v rozporu s principem podzákonosti dle § 2 odst. 1 správního řádu či projevem svévole (nesprávné právní posouzení či výklad pojmu, nelze bez dalšího považovat za projev svévole).

19. Hlavní nedostatek rozhodnutí správních orgánů obou stupňů však spatřoval žalobce v nesprávném určení svého postavení jako „účastníka dopravní nehody“.
20. Soud připomíná, že správní orgány považovaly žalobce za účastníka dopravní nehody zejména na základě jeho fyzického kontaktu s vnučkou v době nárazu a také v možnosti ovlivňovat a řídit její pohyb a tím i celé dění. V souvislosti s tím odkazuje soud na webové stránky Policie ČR: <https://www.policie.cz/clanek/akce-a-projekty-prevence-kdyz-se-stane-dopravni-nehoda.aspx>, kde je doslova uvedeno: *Podle našeho právního řádu je účastníkem dopravní nehody ten, kdo je nehodou poškozen, ale i ten, kdo ji způsobil.*“ Z uvedeného zdroje, tj. oficiálních stránek samotné PČR, která dopravní problematiku řeší a zabývá se jí velmi intenzivně, jasně vyplývá, že za účastníka dopravní nehody je považována jen a pouze osoba, jež dopravní nehodu způsobila (v daném případě paní X) a osoba poškozená (v daném případě nezletilá X.X.), neboť jak vyplynulo ze zjištěného skutkového stavu, žalobce k žádné škodě či újmě nepřišel. Ačkoliv se lze setkat se situací, kdy je osobou poškozenou i osoba, které žádná škoda na majetku či zdraví nevznikla, v daném případě takto o žalobci nebylo na místě smýšlet, a to zejména z důvodu naprosto odlišného skutkového děje od takových případů (např. nehoda hromadného dopravního prostředku, kdy nejsou zranění všichni pasažéři). V daném případě tak není pochyb o tom, že jedinou poškozenou osobou při dopravní nehodě byla nezletilá X.X., jež skončila pod koly vozidla. Přestože byla v ten moment jako nezletilá svěřena do péče žalobce, tj. svého dědečka, nezakládá tato skutečnost ještě odpovědnost žalobce za přestupek, v tomto smyslu se obdobně vyjádřil i žalovaný. Soud dále uvádí, že s ohledem na popis situace, kdy bylo shodně uvedeno, že žalobce kráčel za vnučkou, nebylo ze strany správních orgánů jednoznačně prokázáno, kdo ovlivňoval a řídil či pohyboval, neboť je stejně tak dobře možné, že to byla právě nezletilá, která „táhla“ žalobce směrem vpřed, aniž by ten mohl nějak tento pohyb ovlivnit, natož řídit tak, jak uváděl žalovaný. Soud se však přiklání na stranu žalobce ohledně závěrů stran nepřipustně extenzivního výkladu pojmu „účastník dopravní nehody“ a jeho následné aplikaci na osobu žalobce, který v daném případě, s čímž soud souhlasí, byl především v pozici svědka, a nikoliv v pozici již zmíněného účastníka dopravní nehody. Správní orgány obou stupňů tak nepřipustně rozšířily okruh osob, které je možné považovat za účastníky dopravní nehody i na osobu žalobce, ačkoliv ten byl pouhým svědkem celé události.
21. V případě, kdy by bylo ze strany správních orgánů přistupováno k určení toho, koho lze považovat za účastníka dopravní nehody obdobným způsobem a v témže rozsahu, docházelo by k absurdním situacím a nechtěnému nárůstu takových osob a s tím spojených důsledků.
22. Příkladem lze uvést situaci, kde by byla matka spojena s dítětem skrze dětské vodítko – žalovaným stanovená podmínka propojení by tak byla naplněna (soud nepovažuje za podstatné, že toto propojení by nebylo fyzické); matka by rovněž mohla přitáhnutím či uvolněním vodítka ovlivňovat a řídit pohyb dítěte, čímž by byla splněna další podmínka,

kterou žalovaný uvedl, a to ovlivnění a řízení pohybu. Matka z výše uvedeného příkladu, by stála od dítěte na vzdálenost 2m, přesto by stále splňovala dle úvah žalovaného dvě výše uvedené podmínky a musela by být v konečném důsledku dle názoru správních orgánů v případě dopravní nehody, kdy by došlo ke srážce dítěte s vozidlem, jejím účastníkem, a to i navzdory tomu, že by nehodovému ději fakticky z důvodu 2m vzdálenosti mohla jen přihlížet. Soud tudíž neshledal jako správnou, přiléhavou a okolnostem případu odpovídající právní konstrukci správních orgánů, z níž dovozovaly postavení žalobce, jakožto účastníka dopravní nehody, toliko z fyzického kontaktu mezi ním a nezletilou v době nárazu. Soud dále neshledal prokázané ani závěry žalovaného o tom, zda byl žalobce skutečně osobou, která řídila a ovlivňovala pohyb nezletilé, neboť stejně tak dobře mohla nezletilá ovlivňovat a řídit pohyb žalobce. Je také nutné položit si otázku, zda v modelovém případě, kdy by došlo k dopravní nehodě, při níž by byl sražen pouze muž vedoucí invalidní vozík, aniž by se osobě ve vozíku či samotnému vozíku cokoliv stalo (typická situace při couvání na parkovišti), by i tato osoba na vozíku za této situace byla účastníkem dopravní nehody nebo pouze jejím svědkem. Zdejší soud zastává názor, že v takovém případě, by bylo opět na místě vykládat pojem účastníka dopravní nehody spíše restriktivně a považovat invalidu pouze za svědka.

23. Jelikož však byla shledána důvodnou námitka nesprávného určení postavení žalobce, jakož to účastníka dopravní nehody, nelze se dále vypořádat se zbylými námitkami, neboť veškerá další argumentace žalobce i správních orgánů stran společenské škodlivosti jednání žalobce či závažnosti zranění nezletilé a z toho plynoucí povinnosti ohlásit dopravní nehodu a setrvat na jejím místě, je závislá na správném určení postavení žalobce, jakož to účastníka dopravní nehody. Dle názoru soudu byla tato otázka správními orgány vyřešena nesprávně, proto je bezpředmětné zabývat se dalšími námitkami žalobce. Je však vhodné připomenout, že ani judikatura Nejvyššího správního soudu zatím neobsahuje judikát, který by bylo možno v této věci aplikovat.
24. Soud konstatuje, že daný případ je velmi specifickým a ojedinělým úkazem pestrosti dopravních nehod a s tím související problematiky, což může činit následná správní řízení nejednoznačnými a složitými z důvodu ne zcela vše pokrývajících či dokonce chybějících právní úpravy této problematiky. Z téhož důvodů považuje soud tento případ za hraniční a závěry v něm uvedené za aplikovatelné pouze na tento případ. S ohledem na možný potencionální vývoj právní úpravy a právní praxe zvolil soud proto za příhodnější restriktivní způsob výkladu uvedeného pojmu „účastník dopravní nehody“, než tomu učinily správní orgány obou stupňů v této věci.
25. K výše uvedenému soud dále nad rámec podotýká, že v daném případě považuje za vhodné přehodnotit eventualitu v podobě právního omylu dle § 17 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Pádným důvodem pro uvažování o aplikaci uvedeného ustanovení spatřuje soud v nejednoznačnosti právní úpravy pojmu „účastník dopravní nehody“ a celkové složitosti a /ne/srozumitelnosti této právní úpravy, kdy nelze požadovat po osobě v uvedené problematice hlouběji neerudované, aby domýšlela, zda je, či není účastníkem dopravní nehody. Ačkoliv žalovaný již aplikaci uvedeného ustanovení v napadeném rozhodnutí vyloučil (str. 10), neboť žalobce měl uvést, že si byl vědom své povinnosti volat policii a ZS (záchranná služba), ještě neznamená, že si toho byl vědom právě z postavení účastníka dopravní nehody, jak bylo dovozeno správními orgány, nýbrž

z postavení účastníka silničního provozu, přičemž tyto dva pojmy nelze zaměňovat.

26. Co se týče argumentace žalobce spočívající v nesouhlasu se způsobem vyřešení dopravní nehody jako takové, k té soud konstatuje, že je mimo předmět aktuálního řízení, proto se jí nezabývá.
27. Vzhledem ke všem zjištěným skutečnostem soud napadené rozhodnutí zrušil stejně jako jemu předcházející rozhodnutí správního orgánu I. stupně ve smyslu § 78 odst. 1 a 3 s.ř.s. (**výrok I. rozsudku**), neboť shledal žalobu důvodnou pro vady řízení výše uvedené a věc vrátil k dalšímu řízení žalovanému.
28. Ve smyslu § 78 odst. 5 s.ř.s. zavazuje soud svým právním názorem správní orgán k tomu, aby zjistil skutečný stav věci, a to především s důrazem na zjištění, kdo ovlivňoval či řídil něčí pohyb (dědeček-vnučka). Dále správní orgán zhodnotí, zda je i nadále skutečně na místě považovat žalobce za účastníka dopravní nehody, a to s přihlédnutím k výše uvedené argumentaci zdejšího soudu. Současně také soud apeluje na správní orgán I. stupně, aby znovu zvážil možnost aplikace § 17 zákona č. 250/2016 Sb. V případě, že se správnímu orgánu I. stupně nepodaří prokázat výše uvedené skutečnosti či dojde ke shodnému názoru se zdejším soudem, považuje soud za vhodné, aby správní orgán řízení zastavil či zvážil další jiný zákonný postup. Za tímto účelem musí správní orgán rovněž zvážít, zda nebude nutné opět provést dokazování a shromáždit další nové, relevantní a objektivní důkazy na podporu svých tvrzení a tyto skutečnosti v novém rozhodnutí uvést.
29. V této věci nebyl žalobce v řízení před soudem zastoupen advokátem, ale obecným zmocněncem, na něhož nedopadá právní úprava dle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále jen **advokátní tarif**), a žaloba byla podána osobně na podatelně Krajského soudu v Plzni, spočívají náklady řízení v zaplaceném soudním poplatku za žalobu ve výši 3 000 Kč. Žalobcem důvodně vynaložené náklady řízení tak činí 3 000 Kč, soud proto rozhodl, že tuto částka je žalovaný povinen uhradit žalobci. K plnění byla dle § 160 odst. 1 o.s.ř. ve spojení s § 64 s.ř.s. stanovena s ohledem na technické možnosti žalovaného správního orgánu lhůta jeden měsíc od nabytí právní moci tohoto rozsudku (**výrok II. rozsudku**).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni (§ 12 odst. 1, § 102, § 106 odst. 2 a 4 s.ř.s.).

Plzeň 26. listopadu 2020

JUDr. Alena Hocká v.r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje M. K.